

ANJUMAN | KONFERENCLAR | CONFERENCES

O'ZBEKISTONDA ILMIY TADQIQOTLAR:

DAVRIY ANJUMANLAR

DAVRIYLIGI: 2018 | 2022

2022

ERNEST XEMINGUEY
(1899-1961)

Chol qushlar va ayniqsa, belinim oziq
axtariib uchgan, ammo deyarli hech qachon
uni topolmaydigan jumlil va nozik dengiz
qaldirg'ochlariga achiqib ketar va qushlar
turmushi, qirin-qora va katta, kuchli
qushlarni hisobga olmayanda, buning kun
kechirishimizga qaraganda ham juda og'ir.
Okean gohida shu qadar ham beshim dollar
ekan, nima uchun qushlarni mana bu
dengiz qaldirg'ochlari singari nozik va
shikasta qilib yaratganlar. Okean saxsi va
go'zal, ammo u go'ho to'xtatdan shunday
shaf-qatsiz bolib ketadiki, uning ustidagi
oziq dindagi chary urib chonib, o'zi va
mangli ovoz bilan bir-birlariga jo' bolib
uchgan bu qushlar unga nisbatan
beshinoya zalf va mo'ri ko'rinadi.

"CHOL VA DENGIZ" ASARI

AVGUST

№43

CONFERENCES.UZ

Toshkent shahar, Amir
Temur ko'chasi, pr.1, 2-uy.

+998 97 420 88 81

+998 94 404 00 00

www.taqiqot.uz

www.conferences.uz

**ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ
ТАДҚИҚОТЛАР: ДАВРИЙ
АНЖУМАНЛАР:
8-ҚИСМ**

**НАЦИОНАЛЬНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
УЗБЕКИСТАНА: СЕРИЯ
КОНФЕРЕНЦИЙ:
ЧАСТЬ-8**

**NATIONAL RESEARCHES OF
UZBEKISTAN: CONFERENCES
SERIES:
PART-8**

ТОШКЕНТ-2022

УУК 001 (062)
КБК 72я43

“Ўзбекистонда илмий тадқиқотлар: Даврий анжуманлар:” [Тошкент; 2022]

“Ўзбекистонда илмий тадқиқотлар: Даврий анжуманлар:” мавзусидаги республика 43-кўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 31 август 2022 йил. - Тошкент: «Tadqiqot», 2022. - 12 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн даврий анжуманлар Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишланган.

Ушбу Республика илмий анжуманлари таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илғор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳтил қилинган конференцияси.

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1. Ҳуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б., ю.ф.н. Юсувалиева Рахима (Жахон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2. Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна (Фарғона давлат университети)

3. Тарих саҳифаларидаги изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4. Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

5. Давлат бошқаруви

Доцент Шакирова Шоҳида Юсуповна «Тараққиёт стратегияси» маркази муҳаррири

6. Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна (Андижон давлат университети)

7. Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Ҳамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Рахматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни

Phd Вохидова Мехри Хасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброхимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобохонов Олтибой Раҳмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Муסיқа ва ҳаёт

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқайом Раҳимбердиевич (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган муҳандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Раҳмонова Доно Қаххоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўктам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг ҳаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

АДАБИЁТ

1. Maqsuda Yusupova MUDRAGAN ARUZNI UYG'OTGAN SHOIR	7
2. Palvanova Mehriban Baltabayevna YASSAVIY HIKMATLARINING TARBIYAVIY AHAMIYATI	9
3. Yusupova Iqbol Axmed qizi ONA TILIMIZ SOFLIGI YO'LIDA FIDOKOR BO'LAYLIK!	11

АДАБИЁТ

MUDRAGAN ARUZNI UYG'OTGAN SHOIR

Maqsuda Yusupova

Xorazm Viloyati Xiva shahar

10-son umumiy o'rta ta'lim maktabining
ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Erkin Vohidovning aruz vaznida yozilgan she'riy asarlari, ularda ilgari surilgan g'oya, shoir she'riyatiga xos bo'lgan nafis o'xshatishlarning o'ziga xosligi haqida to'xtalib o'tilgan.

Kalit so'zlar: aruz, sher, vazn, g'azal, qahramon, ruhiyat, hissiyot, ijod, shoir, janr, oshiq, timsol, qo'shiq.

Erkin Vohidov she'rlar, doston va dramalar yozgan shoir sifatida emas, balki mudrab qolgan aruz vaznini qayta uyg'otgan g'azalnavis sifatida adabiyot gulshanida chuqur iz qoldirgan. Shoirilar aruzda ijod qilishga botinolmay qolgan bir paytda Erkin Vohidov aruz janrida katta jasorat bilan insoniy tuyg'ularni kuylagan, haqqoniy tuyg'ulardan to'lib toshgan, vazn talablariga mos keladigan, sof zamonaviy o'zbek tilida bitilgan yetmishga yaqin g'azalni o'z ichiga olgan **“Yoshlik” devonini** e'lon qildi. Shoir devonidagi g'azallar sodda va ravon, qo'shiqdek o'qiladi. Gazal qahramonlari nafaqat oshiq timsolida, balki ijtimoiy hayotga befarq qaray olmaydigan davr kishisi sifatida ham shakllangan Erkin Vohidov ijod cho'qqisiga chiqish bilan birga insoniylik cho'qqisini ham zabt etgan inson ekanligini ko'p shoir-u, yozuvchilarimiz o'z xotiralarida ko'p bor ta'kidlab o'tishgan. **“Erkin Vohidov she'riyatida adabiy mavzular xazinasiga aniq zamon va makon kaliti orqali kirib boriladi. Xalqimiz keyingi davrlar mobaynida bosib o'tgan va o'tayotgan goh mashaqqatli, goh armonli, goh tug'yonli, goh iftixorli yo'llarining manzara va ohanglari, sadolari Erkin Vohidov she'riyatida mujassamdir** “ (Abdulla Oripov) Shoirlik bu shirin jondan kechmoqdir, Limmo-lim fidolik mayin ichmoqdir. O'zni tomchi-tomchi va zarra-zarra, Elga qurbon qilib eng so'nggi karra, Armon bilan demoq: “Ey ona yurtim, Kechir, xizimatingni qilolmay o'tdim. **“Erkin Vohidov dilbar rubobiy taronalari, asr armoni, fig'oni darajasiga ko'tarilgan dostonlari qatori g'oyat nozik lutf, beozor qochirimlar, ayni paytda istehzo, kinoya-kesatiqlar, o'tkir ijtimoiy pafos bilan yo'g'rilgan hajviyoti, Benazir tabassumi bilan ham elimiz uchun ardoqlidir**”. (Umarali Normatov) Qalbida Vataniga bo'lgan muhabbati cheksiz bo'lgan, insonlarning farovon hayotini har narsadan ustun ko'radigan, shuningdek, muhabbat borasida dengizday qaysar, ummondek cheksiz, tog'lardek ulug'vor bo'lgan insonni o'z umrining qahramoni deyish mumkin. Erkin Vohidov ham shunday insonlardan edi desak yanglishmagan bo'lamiz. Mustaqillikka erishib o'zligini, o'zbegini yaratayotgan xalqimiz esa bunday insonlarni ulug'laydi. Erkin Vohidovning hayot yo'li, yaratgan asarlari va ulardagi yetakchi g'oyalar har bir inson qalbida ezgu fikrlarga yondosh tarzda yashashga ishonamiz. Tabiatan g'oyat nazokatli shaxs bo'lgan Erkin Vohidov adabiyot ixlosmandlari ko'nglidan nafis va dolg'ali hamda isyonkor shoir sifatida joy oldi. XX asrning 60-yillari oxiriga kelib Erkin Vohidov yetakchiligidagi adabiy avlod asta-sekin inson shaxsi, uning tuyg'ulari tasviriga e'tibor qarata boshladi. Insonning ruhiy kechinmalari, turfa sezimlari poetik tasvir obyektiga aylandi. Bu hol esa, tabiiy ravishda, davrga to'g'ri kelmaydi deb, chetga suribroq qo'yilgan aruzning jonlanishiga imkon yaratdi. E.Vohidov g'azalning xaloskori yanglig' paydo bo'lib, uning jonsizlanib qolgan taniga yangicha nafas bag'ishlaganday bo'ldi. Shoir “Yoshlik devoni” kitobining “Debocha”sida eski poetik shakl yangi gap aytishga yaramaydi deyidigan kishilar bilan bahsga kirishadi: Ey munaqqid, sen g'azalni ko'hna deb kamsitmagil, Sevgi ham Odam Atodin qolgan inson qonida. Shoir inson qonida azaldan mavjud bo'lgan sevgi tuyg'usi bugun ham yashayotgani yanglig' uning ifodasiga moslashgan g'azal ham yashashga haqli ekanini mantiq jihatidan ishonarli, ifoda jihatidan go'zal yo'sinda ko'rsatdi. Shoir

gʻazalni shunchaki sheʼriy janr rutbasidan yuksaltirib, mangu tuygʻularning poetik ramzi hamda har qanday fikrni ifodalay olishga qodir badiiy vosita darajasiga koʻtaradi. Taʼkidlash kerakki, Erkin Vohidov, umuman, aruz vazni, xususan, gʻazal janrini tiklash uchun emas, balki oʻz oʻyu tuygʻulari aynan gʻazalda moddiylashishga moyil boʻlgani uchun bu janrga qoʻl uradi. E.Vohidov gʻazallarida oshiqning dil rozlari, maʼshuqaning taʼrif-tavsifi mumtoz adabiyotdagi yangligʻ har qancha mubolagʻador, serboʻyoq boʻlmasin, undagi timsollar bugunning odami ekani anglashilib turadi. Ular “zamon zayli”ni hisobga oladigan, oʻy-fikri, tuygʻulari bugungi odamlarga tushunarli boʻlgan kishilardir. Maʼlumki, mumtoz sheʼriyatda vaqt tushunchasi ancha nisbiy boʻlgan. Chunki mumtoz shoirlar oʻtkinchi, bugunning tashvishlari aks etgan mavzularga qoʻl urmaganlar. Shuning uchun ham ularning ijodida oʻz davrining belgilari koʻzga tashlanib turmaydi. E.Vohidovning gʻazallarida esa bugunning nuqsi aks etadi. Shoirning «Fursating» gʻazali oʻzida davr belgisi, zamondoshlar tabiatini aks ettirishi jihatidan xarakterlidir. Gʻazalning birinchi baytidayoq davr ruhi koʻzga yaqqol tashlanib turadi: **“Fursating yetmaydi doim, hech qachon yetgan emas, Mehnating bitmaydi doim, hech qachon bitgan emas”**. Bu misralarda davrning tezkor va shiddatli qarqin (surʼat)i, undan orqada qolmaslik ilinjida halloslab borayotgan chogʻdosh tabiati namoyon boʻladi. Shoir tinimsiz oʻzgarib turadigan insonning hech oʻzgarmas intilishi – kamolot haqida toʻxtalar ekan, uning ham hech qachon erishib boʻlmas orzu ekanini ishonarli aks ettiradi: “Intilar borliqni inson barkamol etmoq uchun, Ne ajab, insonni borliq barkamol etgan emas”. Oʻzi komil boʻlmagani holda borliqni mukammallashtirishni daʼvo qiladigan inson tabiatidagi chigallik shu yoʻsin tasvirlanadi. Shoirning tasvir mahorati yuqoridagi misralar soʻngida kelgan «etmoq uchun» va «etgan emas» singari feʼlli birikmalarga zidlash maʼnosini yuklay bilganida ham koʻrinadi.

Darslarda yoki qoʻshimcha mashgʻulotlarda, sinfdan tashqari oʻqish soatlarida Erkin Vohidov ijodiga oid ushbu qoʻshimcha manbaalardan oʻrinli foydalansak maqsadga muvofiq boʻladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yoʻlimizni qatʼiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga koʻtaramiz. – T.: Oʻzbekiston, 2017.
2. Yoʻldashev Q. Maktabda Erkin Vohidov ijodini oʻrgatish. Til va adabiyot taʼlimi. 2006 y. 6-son.
4. Amaldagi adabiyot darsliklari.
5. Taʼlimga oid saytlar

YASSAVIY HIKMATLARINING TARBIYAVIY AHAMIYATI

Palvanova Mehriban Baltabayevna,

Xorazm viloyati Bog'ot tumani

3-IDUMI ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

Telefon: +998995417481

Annotatsiya: Ushbu maqola Ahmad Yassaviyning hikmatlari va ularga xos xususiyatlar, ularning tarbiyaviy ahamiyati, nafsga qarshi kurash masalasi, Yassaviy hikmatlarining tasavvuf falsafasiga tegishli jihatlari, oshiqning shariat, tariqat, ma'rifat bosqichlaridan o'tib haqiqat martabasiga yetishishi haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: hikmatlar, tasavvuf, shariat, tariqat, ma'rifat, tarbiya, oshiq.

Ahmad Yassaviy – mutasavvuf shoir. Adib tasavvufni inson ma'naviyatini yuksaltiruvchi muhim omil sifatida biladi. Bundan maqsad insoniyatni to'g'ri yo'lga davlat etishdir. To'g'ri yo'l haqiqatni anglashga olib kelmoq kerak. Haqiqatni anglash o'zlikni anglashdir. Bunga erishmoq uchun kishining hidoyat yo'lga kirmog'i, butun kuch va vujudini shu yo'lga qaratmog'i kerak. Ahmad Yassaviy hikmatlarining tasavvuf falsafasiga tegishli jihatlari ustida mulohaza yuritganda, oshiqning shariat, tariqat, ma'rifat bosqichlaridan o'tib haqiqat martabasiga yetishini eslash o'rinli bo'ladi. Shoir bu bosqichlarda islom dini hukmlarini o'zida mujassam etgan shariatni yaxshi bilish zarurligini uqtiradi.

Ahmad Yassaviyning barcha hikmatlariga xos yana bir xususiyatni ta'kidlash o'rinli bo'ladi. Badiiy asarlar ta'sirchanligi, musiqiy ohangi, jozibasi bilan kishini o'ziga jalb qiladi shu asnoda ular insonlar ruhini tarbiyalaydi. Adabiyot insonlarga dunyo hodisalari mohiyatini anglash, insonga xos tuyg'ularning rangin qirralarini his eta olish, insoniy fazilarlar va nuqsonlar mohiyati haqida o'ylash imkonini beradigan, har bir shaxsni ruhiy kamolot hamda yuksak ma'naviyat egasi sifatida shakllantiradigan muhim vosita hamdir. Adabiyot go'yo yerdan otilib chiqayotgan toza buloq suviga o'xshaydi. O'sha buloq suvining bir tomchisi ham jonimizga huzur bag'ishlagani kabi adabiyot ham sekinlik ila qalbimizning tubtubiga singib, hayot davomida orttirgan qalb jarohatlarimizga malham bag'ishlaydi. O'qiyotgan har bir asarimiz bizni yangi olamga, turfa taqdirlar, chigal qismatlar ro'parasiga olib chiqadi. Asar voqealari bilan ulg'ayib, mashaqqatli yo'llarni ortda qoldirib, nurli tonglarni qarshilab, muammolar yechimiga guvoh bo'lamiz.

Bu yechim esa bizga xatolarimizni tan olib, nurli kelajak uchun dadil qadam tashlashga undaydi. Inson uchun bugungi kunda tansiq bo'lib borayotgan mehrning ulug'ligini atoqli adibimiz Said Ahmadning “Qorako'z Majnun” hikoyasini o'qib guvoh bo'lganmiz. Oddiy jonivorning egasi Saodat ayaga bo'lgan mehri biz insonlarni larzaga soladi, tarbiyalaydi... Asarni o'qirkanmiz har tomonlama mukammal qilib yaratilgan inson ham orzu havaslar, yolg'on ishq – muhabbat ortidan quvib qiymati tengsiz, olmosdek kamyob mehrni unutib, Bo'rixonning ahvoliga tushadi. Ajdodlari avaylagan qadri baland milliy qadriyatlarni unutib qo'yadi. Bu – nafsga qarshi kurash masalasi. Shoir hamma vaqt nafsdek baloyi azimni yenga olmagan odamga achinadi, unga tanbeh beradi. Nafsni jilovlagan odam sabr-qanoatga erishadi. Agar oshiq bo'lsa, bunday sabrli ishq egasining “mahshar kunida armoni” bo'lmaydi. Ishq muhokamasiga doir ushbu hikmatning boshqa bir bandida “Nafsni tepib dargohiga loyiq bo'lg'il” deb ta'kidlanadi. Bu nafsini yenggan va uning istaklarini bartaraf etgan odamgina chin oshiqlik martabasiga ko'tarila olishiga doir mulohazadir. Ishq tushding, o'tga tushding, kuyib o'lding, Parvonadek jondin kechib axgar bo'lding, Dardga to'lding, g'amga to'lding, telba bo'lding, Ishq dardini so'rsang hargiz darmoni yo'q. Ushbu bandda chin oshiqning holi yana ham kuchaytirib ko'rsatiladi. Ishq dardiga uchragan odamda juda katta ruhiy o'zgarishlar bo'ladi. Ahmad Yassaviy uni bamisoli o'tga tushgan odam holiga qiyoslaydi. Ikkinchidan, sham tegrasida aylanib kuygan, axgar (laxcha cho'g') bo'lgan kapalakka o'zshatadi. Eng muhimi, ishq o'tida dard, g'am hamda telbalik bor. Ammo bu dardning darmoni topilgan emas. Boshqa bir mumtoz vas sho'ir ta'biri bilan aytganda “bu dardni bedavo derlar” (Mashrab). Ishqning bunday xususiyatlarini ta'riflab Alisher Navoiy “Mahbub ulqulub” asarida yozadi: “buni ko'rmagan kishi bo'lmas va bunga yetmagan kishi bovar (ishonch) qilmaskim, hijron- ufiroq mundin iboratdur...”. Shu ishq tavsifiga bag'ishlab Navoiy “Layli va Majnun” dostonini tozgani sizga ma'lum. Ahmad Yassaviy ta'kidlaydiki, ishq odamning “Majnun sifat aqlin olib laylo qilur”, yana davomidan ta'kidlaydi – “Olloh haqqi bu so'zlarni yolg'oni yo'q”. Yassaviy har vaqt nafs

haqida gapirganida unga insonning kamolotiga xalaqit beradigan yovuz va yaramas kuch sifatida baho beradi. Nafsga “shum” sifati beriladi. Shuningdek, shoir “nafsi bad”, “nafs yo’li”, “nafs ilgi” singari istioralarni ham qo’llaydi. Adib to’g’ridan to’g’ri nafsga qarshi kurashni, uning yo’rig’iga yurmaslikni targ’ib qiladi. Nafsning domiga ilinish insonni qanchalik yer bilan yakson qilishini juda yorqin ifodalarda ko’rsatib beradi. Nafs yo’lig’a kirgan kishi rasvo bo’lur, Yo’ldan ozib, toyib, to’zib gumroh bo’lur. Yotsa, qo’psa shayton bilan hamroh bo’lur, Nafsni tepkil, nafsni tepkil, ey badkirdor.

Foydalaniladigan adabiyotlar ro’yxati:

1. B. To’xliyev, B. Karimov. Adabiyot. 8-sinf darsligi. Toshkent. 2017-yil.
2. Ahmad Yassaviy. Hikmatlar. Toshkent. 1991-yil.

ОНА ТИЛИМИЗ SOFLIGI YO‘LIDA FIDOKOR BO‘LAYLIK!

Yusupova Iqbol Axmed qizi

Xorazm vil.Bog‘ot tumani.

6-son maktab ona tili va adabiyot fani o‘qituvchisi

Tel nomer:+998932070644

Annotatsiya: Ushbu maqolada O‘zbek tilining xalqimiz ijtimoiy hayotida va xalqaro miqyosdagi obro‘-e‘tiborini tubdan oshirish, unib-o‘tib kelayotgan yoshlarimizni vatanparvarlik, milliy an‘ana va qadriyatlarga sadoqat ruhida tarbiyalash, mamlakatimizda davlat tilini to‘laqonli joriy etishni ta‘minlash to‘g‘risidagi mazmuni aks ettirilgan.

Kalit so‘zlar:”o‘zbek tili”, Davlatimiz qonunlari, aholi, sheva, Mustaqillik.

O‘zbek tilining xalqimiz ijtimoiy hayotida va xalqaro miqyosdagi obro‘-e‘tiborini tubdan oshirish, unib-o‘tib kelayotgan yoshlarimizni vatanparvarlik, milliy an‘ana va qadriyatlarga sadoqat, ulug‘ ajdodlarimizning boy merosiga vorislik ruhida tarbiyalash, mamlakatimizda davlat tilini to‘laqonli joriy etishni ta‘minlash maqsadida 2019-yil 21-oktabrda O‘zbekiston Respublikasining “O‘zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeyini tubdan oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida” PF-5850-son Farmoni qabul qilindi. Ushbu Farmon bilan O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tuzilmasida xodimlarining umumiy cheklangan soni 9 ta shtat birligidan iborat Davlat tilini rivojlantirish departamenti tashkil etildi, barcha davlat organlarida davlat tilida ish yuritish shart qilib qo‘yildi. Davlat organlarida rahbarning ma‘naviy-ma‘rifiy ishlar samaradorligini oshirish va davlat tilida ish yuritishni rivojlantirish bo‘yicha maslahatchi lavozimi joriy qilindi.

O‘zbek tilining xalqimiz ijtimoiy hayotida va xalqaro miqyosdagi obro‘-e‘tiborini tubdan oshirish, unib-o‘tib kelayotgan yoshlarimizni vatanparvarlik, milliy an‘ana va qadriyatlarga sadoqat ruhida tarbiyalash, mamlakatimizda davlat tilini to‘laqonli joriy etishni ta‘minlash, O‘zbekistondagi millat va elatlarning tillarini saqlash va rivojlantirish, davlat tili sifatida o‘zbek tilini o‘rganish uchun shart-sharoitlar yaratish, o‘zbek tili va til siyosatini rivojlantirishning strategik maqsadlari, ustuvor yo‘nalish va vazifalarini hamda istiqboldagi bosqichlarini belgilash maqsadida 2020-yil 20-oktabrda qabul qilingan O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Mamlakatimizda o‘zbek tilini yanada rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-6084-son Farmoni bilan 2020-2030-yillarda o‘zbek tilini rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish konsepsiyasi, 2020-2030-yillarda o‘zbek tilini rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish konsepsiyasini 2020-2022 yillarda amalga oshirish dasturi, 2020-2030-yillarda o‘zbek tilini rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirishning asosiy yo‘nalishlari tasdiqlandi. 2020-yil 10-aprelda esa Davlatimiz rahbari tomonidan “O‘zbek tili bayrami kunini belgilash to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasining Qonuni imzolani, 21-oktabr O‘zbek tili bayrami kuni etib belgilandi. Davlatimiz rahbarining Birlashgan Millatlar Tashkiloti anjumanida jahon hamjamiyatiga qarata tarixda birinchi marta hammani birday to‘lqinlantirgan, O‘zbekiston g‘ururini yuksakka ko‘targan tarixiy nutqini o‘z ona tilimizda so‘zladi. Ma‘lumki, taniqli olim German Vamberi “Abulg‘oziy Bahodirxonning ko‘pgina ishlari Boburni xotirga tushiradi, jahon uning “Shajarai turk” nomli tarixiy asari uchun minnatdordir”, deb yozgandi o‘zining “Buxoro yoxud Movaraunnahr tarixi” asarida. Bunda olim Bobur bilan Abulg‘oziy el-yurtini obod va ozod ko‘rish ishtiyoqida astoydil harakat qilgan ikki davlat arbobi sifatidagi o‘xshash jihatlari, ayni paytda, ularning tengi yo‘q ijod namunalarini nazarda tutgan. Buning boisi juda qadim voqea va hodisalar haqidagi ma‘lumotlar, yozma manbalar deyarli saqlanib qolmaganligida, mavjudlari esa asosan inson ruhiyati, aqlu idroki ilohiyot bilan uyg‘unlashib, unga bir irmoq singari qo‘shilib ketishidadir. Eng muhimi, bu afsonalarni kim qanday tushunishida emas, balki ular ilm koni, hikmat xazinasi ekanligidadir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ta‘lim taraqqiyoti jurnali 7-maxsus son. Umumiy o‘rta ta‘limning davlat ta‘lim standarti va o‘quv dasturi (Boshlang‘ich ta‘lim). Toshkent, 1999.
2. Ta‘lim taraqqiyoti jurnali 1-maxsus son. Umumiy o‘rta ta‘limning davlat ta‘lim standarti va o‘quv dasturi (Ona tili). Toshkent, 1999.

ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ ТАДКИКОТЛАР: ДАВРИЙ АНЖУМАНЛАР: 8-ҚИСМ

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусахҳиҳ: Файзиев Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 31.08.2022

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000